

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ

ABONAMENTUL:

Pe un an ———— 20 coroane.
Pe jumătate de an ———— 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA:

Arad, Strada E MINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 236.

Conferința preotului Dimitrie Popa ținută la adunarea secției Șiria a Asociațiunii „Andrei Șaguna”.

„Fagur de miere sunt vorbele plăcute, dulci pentru suflet și tămăduire oaselor”.
Prov. Sol. c. 16 v. 24—25.

M. On. Presidiu, Dlor și întru Chr. frați!

Viforul mare ce s'a deslănțuit peste lume dela 1914 și până azi, se părea într'un timp, că va aduce foloase reale omenirii, îndată-ce se va potoli. Durere acel folos întârzie.

Întârzierea provine din lipsa de dragoste, ca cea mai slab cultivată dintre cele 3 virtuți creștinești.

Și câtă vreme va lipsi ea, cerul nu-și va trimite binecuvântarea sa pe pământ. Să analizăm.

Starea sufletească a poporului nostru sub raport religios-moral, special a celor fost subjugăți de împărățiile streine, era încă din naintea războiului mondial în decadință și că nu s'a surpat tot ce a fost clădit de fericiții noștri autecesorii, este a se mulțami neajunsurilor și durerilor cauzate de războiu.

Dar ceiace în termin specific teologic s'ar zice că omenirea nu și-a ispășit păcatele, aceia tradus în faptă, este cauzalitatea amorfiei totale a religiozității, la o bună parte din popor.

Cum s'a fost avântat războiul, nădejdea poporului a fost pierdută pe un moment, iubirea a fost uitată, iar credința pusă la îndoială.

Fiecare ostaș era desperat iar familia să nemângăiată, se părea că 90% din oaste va fi decimată. Și ce s'a ales? Pierderi mari cu adevărat, dar relativ cu mult mai minimale, de cum s'a calculat de la început.

Lungimea războiului — ca a ori cărui lucru ce se întinde în timp — a demoralizat oștile.

Cele 3 virtuți creștinești prin aceasta s'au falsificat, *credința* și *nădejdea* iau aripi ca de porumb, iar *iubirea* vine în urma lor, încet, pe jos.

De isbucnea o epidemie în locul revoluției, poporul eșia moral bun, prin faptul culegerii de jertfe, care ar fi cimentat cele 3 virtuți creștinești în forma lor originală și ar fi adus ca roadă duhul temerii de Dzeu, care — durere —

vedem, că lipsește cu desăvârșire din păturile poporului nostru.

Războiul a răscolit multe patimi și păcate și în loc să purifice moravurile, el mai mult le-a stricat. A prăbușit tronuri și domniile lumesti, a născut revolte între popoare, mai apoi între frate și frate, dar așa se vede, că întocmai ca grăunțul, până ce nu trece prin procesul natural al descompunerii nu poate da nastere unui firicel de plantă, care trebuie să întrunească toate condițiunile vegetariene; așa nu putea fi renăscută adevărata viață morală a poporului nostru, chemat odinioară dreptcredincios. Trecem prin faza ultimă a procesului, provocat de războiul mondial și după trecerea ei, are să vie renașterea.

Oastea disciplinată a distrus și ea dar cu mai pronunțată furie a distrus oastea demoralizată, care a culcat la pământ urzica și cu ea mirsina, rugul dar și trandafirul.

Corabia strămoșului Noe, îndreptată după doctrinele Mântuitorului I. Christos s'a isbit de multe stânci — la Șabac, Rheims și Ivangorod — dar nu s'a prăbușit.

Ea care a adăpostit pe toți în vremea primejdiei, în războiu este atăcată, mai recent desconfiderată de mulți — filii Brutus — și ca odinioară stăpânul și întemeietorul ei adăpată în loc de apă cu oțet.

Motivul cardinal pentru care bis. îndură azi dispreț, ori chiar persecuții dela proprii ei fii, este bazat pe încrederea prea mare; și el este efluxul răsfățării prea potențate, de carea fusese poporul împărțit chiar de bis. și cler.

(Va urmă.)

Aviz școlar.

Fața de unele svonuri și temeri neîntemeiate și menite a produce zăpăceală și desoriensare în public, subsemnata direcțiune aduce la cunoștința celor interesați, a părinților, elevilor și elevelor, că *școala noastră normală diecesană* va funcționa și în anul școlar viitor în virtutea autonomiei noastre bisericesti, în condițiile și în cadrele organizației ei din anul trecut. Clasele VII. și VIII. nu se sistează. Examenle de corigență și particulare se vor ținea în 9—10, iar înscrierile în 11—13 Sept. n. În 14. Sept. n. își vor lua începutul cursurile.

Direcțiunea.

Cuvântarea la sărbătoarea „Eroilor Neamului”.

Iubiți Credincioși și Frați!

Am venit aici în morminți, în grădina morților, în acest loc sfânt și neprihănit, care formează o bucată din viața vecinica, pentru că aici numai este sporcăciune omenească, în acest loc, precum vedeți, domnește numai pace, liniștea și odihna. În zilele de acum cine este setos după iubire și frație creștinească să vie în morminți, pentru că în lumea vie nu le poate afla.

Loc mai potrivit pentru prăznuirea amintirii eroilor noștri nu puteam afla aiurea. Aici putem să ne închinăm cu toată puterea sufletului nostru testamentului acelei mai române și sfinte mame, care a dat fiului ei, Stefan cel mare și prin el tuturor Românilor mărețea poruncă isvorită din o iubire învăpăiată pentru neam:

Du te la oștirea pentru țeară mori
Și-ți va fi mormântul încoronat cu flori!

Glasul acestei sfinte femei a răsbătut prin veacuri și atunci când neamul românesc era amenințat cu o desăvârșită perire, el a fost auzit și urmat. Pentru frângerea obezilor de veacuri și pentru realizarea scumpului nostru vis care se chemă „România-Mare” au plecat la oștire sute de mii de români, dintre cei mai buni, dintre cei mai harnici, dintre cei mai tineri și mai plini de putere, cari și-au dat cu drag viața lor pentru apărarea țării și desrobirea neamului românesc din cătușele morții. Sutele și miile lor morminte zac astăzi pe ambele laturi ale Carpaților și așteaptă încoronarea lor cu flori.

Scumpi frați, cari va-ți stins în plină primăvară a vieții pentru neamul vostru și ați avut norocul să va mai întoarceți în satul vostru ca să va durmiți somnul de veci alături de strămoșii voștri, voaui vă aducem astăzi toată podoaba de flori a grădinilor și câmpurilor noastre. Am venit astăzi la voi să vă încredințăm la mormintele voastre. Nu avem să va uităm niciodată, pentru că de aceste morminte se leagă fericirea vieții noastre românești libere.

Iar pe mormintele voastre ale tuturor celorlalți eroi ai noștri, cari vă odihniți după greul zburcământ al vieții voastre pe creștele munților, în adâncul văilor, în mijlocul pădurilor, ori în alvia râurilor, depunem o floare a sufletului nostru, care nu se vestește niciodată și care se chiamă vecinică aducere aminte de voi și de jertfa voastră supremă pentru binele și înflorirea neamului.

Scumpi eroi ai noștri, ori unde dormiți, treziți-vă, vă rog și macar numai pe o clipă să vedeți cum Țara Românească întreaga e învăluită într'un nor fum de smirnă și tămâie, cari se ridică către cer pentru odihna sufletului vostru.

Ori nu auziți voi, dragi eroi, cum sună goarnea de puternic și cum se cutremura pământul sub picioarele regimentelor românești, cari defilează astăzi în onoarea voastră în frunte cu mândrul nostru tricolor.

Știu, că e groasă pătura de pământ cari vă apăsa și nu puteți veni să va bucurați împreună cu noi, dar să nu credeți că pământul dintre noi și dintre voi ne va putea face pe noi, ori pe nepoții noștri să va uite! Nu, niciodată! Pentru că uitarea voastră ar însemna că neamul românesc a uitat iubirea de țară și arma cu care să apară țara, vitejia.

Astăzi suntem mai conștienți de frumseța faptelor voastre. Pare că vă vedem acum pornind din mijlocul familiilor voastre la război. În o parte a inimilor voastre nutreți iubirea față de casa și familia voastră, iar cealaltă parte ardea iubirea față de țară și iubirea țării a covârșit în sufletul vostru ori și care altă simțire nobilă.

Știu că ați văzut cu ochii ce groaznică e moartea la Porumbac, la Sibiu, la Selimber, la Strei, la Olt, la Jiu-Siret, la Bals, la Bălărci, la Severin, la Ciucea și la Tisa și totuși nu vați dat îndărăpt, ci ați luptat, că leii, făcând cerc de fier în jurul țării, strigând dușmanilor infuriați ori pe unde atacau:

Pe aici nu se trece!

Aici zace frumseța faptelor voastre, că nu de silă a-ți luptat și sângerat pentru țară ci din iubire înfocată pentru ea; moartea voastră nu a putut să mai fie îngrozitoare, ci măreață și sfântă.

De aceia morminții voștri, scumpii noștri eroi formează adevăratul tezaur al țării.

Din munții României-mari vom scoate argint și aur, din codrii vom făuri palate, pe apele ei vom transporta bogății miraculoase, dar din morminții voștri vom primi aceia ce va forma temeliea României-mari, *sufletul românesc*. Faptele voastre vor forma biblia vieții naționale numai aceia dintre noi vor putea să poarte numele frumos de român, cari vor avea inima voastră și vor apăra până la moarte pământul românesc, limba românească și cultura românească, cu toate comorile ei.

Fiecare om trebuie să aparțină unui neam și a aparține unui neam înseamnă să lupți până la moarte pentru drepturile și nizuințele lui, noi aparținem unui neam glorios și de aceia cu atât mai vărtos trebuie să fim cu toți iubitori de țară și de neam. Dela această sfântă iubire să nu ne cîntească nimeni prin nici o amăgire. Să ne arătăm în toate împrejurările că suntem demni urmași, ai strămoșilor noștri, cari au jertfit și murit pentru al țării folos și a țării mărire.

Azi sărbăm a Domnului Isus Hristos înălțare la ceruri, după ce a învins pe toți dușmanii săi și noi să ne înălțăm cu sufletele la ceruri unde își petrec în vecinică fericire sufletele strămoșilor și ale eroilor noștri.

Să biruim și noi orice ispită, orice amăgire, orice gând rău precum le au biruit scumpii noștri eroi morți în apărarea țării. Să avem sufletul mare curat românesc, oțelit în iubirea de neam, de țară și atunci dușmanii noștri se vor apropia cu frică de țara noastră.

Să cerem astăzi dintru adâncul sufletului nostru dela bunul Dumnezeu, ca eroilor noștri să le dăruiască odihnă și să-i așeze în ale sale cele mai alese locașuri, iar pe Maiestatea Sa Regele nostru Ferdinand I. și pe Maiestatea Sa Regina noastră Maria, armată și poporul să-i țină întru mulți ani fericiți.

„Doamne, dintru înălțime
Pleacă-ți ochii în românie
Și ne dă la toți virtute
Care să ne ajute
Să iubim cu înfocare
Patria română, care
Am numit-o mare.

Dr. Stefan Cioroianu.

INFORMAȚIUNI.

Ziua nașterii Maj. Sale Regelui. Marți, în 11/24 August, cu ocaziunea aniversării a 53-a a zilei de naștere a Maj. Sale gloriosului nostru Rege, *Ferdinand I.*, s'a oficiat un *Te-Deum* în biserica catedrală prin P. S. Sa părintele Episcop diecezan *Ioan I. Papp*, asistat de protoierei: *M. Păcățian*, *Trăian Vățian*, *Dr. T. Botiș*, *Dimitrie Muscan*, presbiter *Cornel Lazar*, și diaconul *I. Cioara*. Au luat parte toate autoritățile civile și militare, ostașii din garnisoana Arad și un public numeros. După terminarea serviciului dumnezeesc a avut loc, în piața catedralei, defilarea trupelor.

Școală superioară de comerț la Constanța. Camera de comerț din Constanța, a hotărât înființarea și întreținerea în această localitate, a unei școli superioare de comerț, precum și de a organiza școala elementară practică comercială de adulți curs seral, care funcționa și înainte de război la Constanța, sub patronajul și conducerea instituției de mai sus.

Ministerul de instrucțiune publică a aprobat înființarea acestei școli, a cărei inițiativă luată de Camera de comerț din Constanța, merită toată atențiunea.

După dorința Camerei de comerț, primul an al școlii superioare de comerț, va începe chiar din toamna anului crt. iar pentru aceasta, se va da cuvenitele ordine pentru îndeplinirea formalităților necesare înscrierii elevilor, numirii profesorilor și ținerii examenului reglementar de admitere.

Camera de Comerț din Constanța și-a luat angajamentul să îngrijească de procurarea localului și întreținerea lui, de plata corpului didactic, de utilarea și înzestrarea școlii cu tot aparatul ce comportă o organizație modernă și bine chibzuită.

Această școală superioară de Comerț va fi de stat și va funcționa la fel cu celelalte școli superioare de comerț din țară.

Camera de comerț va avea dreptul să avizeze pentru toate măsurile de luat, în scopul unei cât mai perfecte funcționări a școlii.

Inscrierile se vor primi la sediul Camerei de comerț Constanța, de un secretar al școlii care va fi numit de ministerul instrucțiunii după recomandarea Camerei de comerț.

Pentru aceasta, ministerul a trimis o adresă de mulțumire Camerei de comerț din Constanța.

Agitațiile bolșevice în Basarabia. Siguranța generală a reușit să descopere o vastă organizație bolșevică în Basarabia.

Această organizație avea o tipografie clandestină în Chișinău, unde se tipăreau numeroase broșuri și manifeste comuniste.

Toate aceste broșuri și manifeste erau lucrate după indicațiile organizațiilor socialiste și comuniste din Capitală.

La sediul central al organizației comuniste din Chișinău, unde s'a făcut o descindere, s'a găsit o stampilă a prefecturii de poliție din Chișinău, cu cari se falsificau biletele de identitate.

Tot la această tipografie s'a mai găsit tipărit ziarul „Basarabski” comunist No. 1 și 2.

Concurse.

Pentru îndeplinirea postului de învățătoare vacant dela școala de fete gr. ort. română din **Agriș**, protopresbiteratul **Siria** județul Arad, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Salarul împreună cu acest post este:

1. Dela comuna bisericească 1400 coroane.
2. Intregirea de salariu se va acorda din vistieria statului român.
3. Până ce comuna bisericească va pune la dispoziție învățătoarei cortel în natură, va primi un relut de cvartir de 300 coroane anual.
4. Pentru conferință 30 coroane.
5. Pentru scripturistică se va îngriji comuna bisericească.
6. Curățirea și încălzirea salei de învățământ cade în sarcina comunei bisericești.
7. Dela recurențe se cere se aibă cvalificațiunea recerută, se conducă elevile în zile de Dumineci și sărbători la biserică.

Recurențele sunt poștite a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în comună pentru a face cunoștință cu poporul.

Agriș, dat din ședința Comitetului parohial la 19 Iulie (1 August) 1920.

COMITETUL PAROHIAL.

În conțelegere cu: Mihailu Lucața protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant dela școala a II. cu clasele inferioare din comuna **Agriș**, protopresbiteratul **Siria**, județul Arad, prin această se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Salarul împreună cu acest post este:

1. Dela comuna bisericească 1400 coroane.
2. Intregire de salaru se va acorda din vistieria statului român.
3. Până ce comuna bisericească va pune la dispoziția învățătorului cortel în natură, va primi un relut de cvartir de 300 cor. anual.
4. Pentru scripturistică se va îngriji comuna bisericească.
5. Pentru curățirea și încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească.

Dela recurenței se cere se aibă cvalificațiune recerută. Alesul e obligat a prevedea învățământul la școlarii din clasa I. și II. A ținea școala de repetiție, va

conduce strana stângă și va aduce pe elevii săi în Dumineci și sărbători la sfânta biserică.

Recurenții vor avea să-și înainteze cererile lor prezente cu documentele de lipsă și adresate Comitetului parohial din Agriș, la Prea On. oficiu protopresbiteral din Siria.

Tot odată sunt poștiti, a-se prezenta în timpul concursului în vre-o Duminică ori sărbătoare în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și a face cunoștință cu poporul.

Învățătorii apți pentru conducerea de cor, vor fi preferați, și vor primi o remunerație spețială pentru conducere.

Agriș, dat în ședința Comitetului parohial la 19 Iulie, (1 August) 1920.

COMITETUL PAROHIAL.

În conțelegere cu: Mihailu Lucața protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei **Belotiniț**, protopresbiteratul Lipovei, devenită vacantă prin decedarea preotului Valeriu Măleş, în conformitate cu concluzul Ven. Consistor de sub Nr. 1979/1920 se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu parohia sunt:

1. Un intravilan parohial cu techin extravilan.
2. Una sesiune parohială în estenziunea cuprinsă în foaia catastrală.
3. Birul legal.
4. Stolele legale.
5. Eventuala întregire dela Stat.

Alesul e îndatorat a solvi toate dările după întreg beneficiul parohial și a catehiză în școala confesională din loc, fără altă remunerațiune.

Parohia este de clasa a II. dela reflectanți se pretinde deci asemenea cvalificațiune, cari vor avea a-și subterne recursele lor în termenul concursual P. On. Domn. Fabriciu Manuilă protopresbiter gr. ort. rom. în Lipova, ajustate cu documentele recerute precum și cu atestat despre eventualul serviciu prestat până aci, iar pe lângă observarea strictă a celor cuprinse în § 33. din Regulamentul pentru parohii a se prezenta tot în termenul concursual în sf. biserică din Belotiniț în vre-o Duminică ori sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratoriă, dar numai după ce vor dovedi protopresbiterului tractual că poșed cvalificațiunea prescrisă, iar cei din altă dieceză, că au înalta încuviințare a P. S. Sale Domnului Episcop diecezan de a putea reflecta la aceea parohie.

Belotiniț din ședința Comitetului parohial gr. ort. român ținută la 5/18 August 1920.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuilă*, protop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei **Spata**, protopresbiteratul Lipovei, devenită vacantă prin strămutarea preotului Nicolae Popa, în conformitate cu concluzul Ven. Consistor de sub Nr. 1920/1920, se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu parohia sunt:

1. Casă parohială cu intravilan.
2. Una sesiune parohială cu competiția de pășune.
3. Birul legal.
4. Stolele legale.
5. Eventuala întregire dela Stat.

Alesul e îndatorat a solvi toate dările după întreg beneficiul parohial și a catehiză în școala comună din loc fără altă remunerațiune.

Parohia e de clasa a III. dela reflectanți se pretinde deci asemenea cvalificațiune, cari vor avea a-și subterne recursele lor în termenul concursual P. On. Domn. Fabriciu Manuilă protopresbiter gr. ort. rom. în Lipova ajustate cu documentele recerute precum și cu atestat despre eventualul serviciu prestat până aci, iar pe lângă observarea strictă a celor cuprinse în § 33. din Regulamentul pentru parohii a se prezenta tot în termenul concursual în sf. biserică din Spata în vre-o Duminică ori sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie, dar numai după ce vor dovedi protopresbiterului tractual, că poșed cvalificațiunea prescrisă, iar cei din alta dieceză, că au înalta încuviințare a P. S. Sale Domnului Episcop diecezan, de a putea reflecta la aceea parohie.

Spata, din ședința Comitetului parohial gr. ort. rom. ținută la 7/20 August 1920.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuilă*, protop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea unui post învățătoresc cantoral dela școala confesională gr. ort. rom. din **Nadăș**, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Venitele sunt: 1. Salar dela parohie plătit regulat prin antistia comună 1000 cor. și întregirea salariului dela Stat. 2. Locuință constatătoare din 2 odăi, cuină, cămară și grădină, pentru încălzirea și curățirea internă a locuinței se va îngriji învățătorul, parohia asigură pentru sala de învățământ 2 stângeni de lemne și apoi alți 2 stângeni pentru învățător. 3. Venitele cantonale obicnuite. 4. Scripturistică 20 cor. 5. Conferințe 40 cor.

Alesul va avea se conducă strana, se instrueze elevii în cântările bisericești, iar întrucât va ști conduce cor și va instrui adulți în glasurile bisericești se va în-

